

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Kennedy Ryan
BEFORE I LET GO

Copyright © 2022 by Kennedy Ryan

Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05392-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

KENEDI
RAJAN

UKRADENI
POLJUPCI

Prevela Branka Stamenković

VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2024.

*Za snažne devojke,
za štreberke,
za superžene,
nemilosrdno čuvajte svoje srce... i odmorite se.*

POČETAK

DŽOSAJA

„Na pola našeg životnog puta
nađoh se u šumi gde tama prebiva,
jer noga sa staze prave zaluta.“

Dante Aligijeri, *Pakao*

Da li se ljudi sećaju tačnog trenutka kada su se zaljubili?

Ja se sećam. Kada sam bio toliko bolestan da sam osećao bol i kad trepćem, Jasmen mi je donela domaću pileću supu s rezancima. Imala je ukus dan stare vode za pranje posuđa. Nije mi baš sasvim jasno kako neko može da zabrlja pileću supu s rezancima, ali moja devojka je to uspela. Posmatrala me je onim svojim srnećim očima s dugim trepavicama, prepuna očekivanja. Gospode, nikad neću zaboraviti njen izraz lica nakon što sam ispljunuo supu, ali bila je baš loša, a ja sam bio suviše bolestan da bih se pretvarao.

Jasmen je na tren izgledala povređeno, ali sam se tad, uprkos tome što sam se osećao kao da me je neko prevukao preko užarenog ugljevlja i igala, nasmejao. Potom se ona nasmejala i ja sam se zapitao da li je ovo – pronalaženje nekog s kim se možeš smeјati kada te sve boli – ono što je neophodno za sreću do kraja života. Ne slatki poljupci, vožnje helijumskim balonima i romantične šetnje pod punim mesecom. Celo telo mi je pulsiralo od zaraze koja me je mučila, ali me je Jasmen tog dana usrećila. Usred žestokog gripa, uspela je da me nasmeје.

I znao sam.

Prebacio sam se iz stanja u kome me je ludo privlačila i više nego donekle kontrolisala, u ono pravo stanje. U ljubav. Taj trenutak mi je urezan u pamćenje. Nikada ga neću zaboraviti.

Kao ni ovaj trenutak sada, mesecima kasnije.

„Šta misliš?“ Jasmen je podigla pogled sa nečeg na čemu je radila za malim stolom smeštenim u prostoru koji je predstavljao dnevnu sobu/trpezariju/kuhinju mog oronulog jednosobnog stana, ukrašenog u stilu siromašnog studenta.

„Šta mislim o čemu?“ upitao sam, sedeći na otrcanoj stolici naspram nje.

„Griz.“

„Dušo, molim te, nemoj opet da praviš griz. Još se oporavljam od tvog poslednjeg pokušaja.“

Prostrelila me je pogledom, ali ne besno, dok joj se u uglovima usana naslućivao osmeh. „Čoveče, ne da skuvam griz. Da li si me uopšte slušao? Pitala sam te šta misliš da svoj *restoran* nazoveš *Griz*?“

Učinio sam nešto što nikad ranije nisam – doveo sam devojkicu kući za Božić. Ona i moja tetka Berd su se odmah ukačile, i do novogodišnje noći su isplanirale restoran koji bih mogao otvoriti zahvaljujući svojoj diplomi poslovnog menadžera i receptima tetke Berd.

„Oh, da. Naravno. Griz.“ Privukao sam stolicu bliže i pomerio iza leđa pletenice koje su padale po Jasmeninom ramenu. „Zvuči odlično.“

„Zvuči odlično?“ Postavila je nadlanicu na moje čelo. „Da li si opet bolestan? Džosaja Vejd kog ja poznajem uvek ima zamerku na svaki moj predlog i ima spreman odgovor u stilu *da, ali*.“

Bila je u pravu. Moj otac je bio vojno lice, strogi starešina koji nikad u životu ništa nije prepuštao slučaju. Planirao je svaki svoj potez kao da je reč o vojnom pohodu. Kontrola, disciplina i razum doneli su mu brza unapređenja. I meni je to usadio, iako nismo proveli mnogo vremena zajedno pre nego što je preminuo, ali sve to je odletelo kroz prozor kada sam shvatio da ne samo da volim Jasmen već da želim da je volim i ostatak svog života.

„Udaj se za mene.“

Te reči su mi skliznule s usana nežno i sigurno. I ja *jesam* siguran. Ni aktuar koji procenjuje desetinu rizika ne bi mogao biti sigurniji od mene. Jasmen i ja pripadamo jedno drugom.

Ona je ispuštala olovku i širom otvorila usta.

„Š-šta?“ promucala je i razrogačila oči.

„Udaj se za mene.“

Sasvim neočekivano – jer ovo, *sve ovo* mi pristaje taman koliko i piletu sise – spustio sam se na koleno pred njom dok mi je srce poskakivalo u

Ukradeni poljupci

grudima. Potpuno kao u nekom romantičnom filmu. Podigao sam ruke kako bih joj obuhvatio lice čije su se izvijene kosti i nežni prevoji savršeno uklapali u moje dlanove.

„Volim te, Jasmen.“

Ona je klimnula glavom dok joj je pogled bio zamagljen. „Znam. I... I ja tebe volim, ali sam mislila da ćemo sačekati da završimo fakultet.“

„Ja uskoro završavam. Ostao mi je još jedan semestar. Sledećeg meseca ti ističe ugovor o zakupu stana. Savršen trenutak da se useliš kod mene.“ Zamahnuo sam rukom prema loše opremljenom, otrcanom stanu. „Zar ne želiš da mi se pridružiš u ovom luksuznom gnezdu?“

Zakikotala se i na prelepom licu joj se pojavio širok osmeh. Kada sam je prvi put ugledao, prijatelji su mi se smejali zato što sam zastao usred nekog sranja koje sam pričao i naprosto počeo da buljim u nju. To nije ličilo na mene. Bez obzira na to koliko lepa bila, nijedna devojka me nikad nije oborila s nogu na prvi pogled kao što je to Jasmen uspela. Želeo sam da tu glatku tamnu kožu, te slatke pune usne i guste trepavice poput lepeze vidim na svojoj deci.

„Ti si lud“, prošaputala je.

„Siguran sam u tebe.“ Prešao sam prstom preko svilenog, tamnog luka njene obrve. „Da li si ti sigurna u mene?“

I tad sam to uočio. Uočio sam kako mir, sigurnost i *ljubav* guše njene sumnje, dave njena oklevanja. Ustala je iz otrcane stolice, spustila se na kolena kako bi me pogledala u oči i počela da mi ljubi lice. Poljupci su padali na moje usne i oči poput leptira koji odlete izvan domašaja pre nego što uspem da ih uhvatim. Poželeo sam da joj ponovo obuhvatim lice, da je zaustavim kako bih mogao da joj uzvratim poljubac, ali ruke su mi visile pored tela, potpuno obamrle zbog siline svega što se dešavalo. Konačno, uzela je moje ruke u svoje i direktno me pogledala. Suze su joj navrle na oči i slivale se niz obraze.

„Da, Džosaja Vejde“, izgovorila je. „Udaću se za tebe.“

Telo mi se vratilo u život i privukao sam je sebi povlačeći joj kukove, pritiskajući dlanovima njena topla i gipka leđa. Sva se zgrčila od uzbuđenja i predstavljala je pravo iskušenje. Pošto nisam imao prsten, zapечатio sam naš zavet glatkim preplitanjem jezika i suzama.

Poljubac je bio vreo, sladak i halapljiv. Ovo, *ovo* mora da je ukus večnosti. Siguran sam u to.

PRVO POGLAVLJE

J A S M E N

U retrovizoru se retko može videti nešto dobro.

To je lekcija koju bi trebalo da sam dosad već naučila, ali ipak sam bacila pogled na zadnje sedišta i posmatrala ćerku kako krši pravila. I njen brat, koji se nalazi na mestu suvozača pored mene, podjednako je kriv.

„Deco, znate da sad nije vreme za gledanje u ekran.“ Pažnja mi je podeljena između auto-puta i njih dvoje. „Sklonite telefone, molim vas.“

„Mama, da li si ozbiljna?“ Uzdah moje ćerke Dedže je težak i ispunjen razjarenošću trinaestogodišnjakinje. „Upravo sam završila školu i časove plesa. Pusti me na miru.“

„Izvini, mama“, rekao je Kasim, spuštajući telefon u krilo.

Dedža je ponovo uzdahnula, kao da ne zna ko je više nervira: ja koja osmišljam pravila, ili njen brat koji ih sledi.

„Ulizica“, promrmljala je, i dalje usredsređena na svoj ekran.

„Dedža“, rekla sam, „uzeću ti taj telefon ako ga ne skloniš.“

Njene tamne oči sa zlatnim tačkicama suočile su se s mojima u ogledalu pre nego što je sklonila telefon. Kao da zurim u samu sebe. Suviše smo slične. Koža nam je glatka i tamna poput izglancanog oraha. Kosa joj je, poput moje, sklona uvrtnanju, stalno se kovrdžajući i na najmanju naznaku vlažnosti u vazduhu. Ista tvrdoglava brada koja ukazuje i na tvrdoglavu volju.

„Ista je ti“, imala je običaj da kaže moja majka kada je beba Dedža upadala u nevolje, uprkos mojim upozorenjima da bude oprezna. Kada bi se pridigla kako bi ponovo potrčala sa svežim ogrebotinama i modricama. „Tako ti i treba. Sad ćeš videti s čim sam ja morala da izlazim na kraj dok sam te odgajala.“

Oduvek sam mislila da će to biti blaženstvo: majka i ćerka, nalik jedna drugoj kao jaje jajetu. I dosta dugo je i bilo... do trinaeste godine. Gospode, prezirem taj uzrast. Izgleda kao da više ne umem s njom.

„Pa, kako ste proveli dan?“

Pitam to jer želim da sve vreme koje imamo na raspolaganju dok se vozimo kolima iskoristimo za razgovor. Ponovo su pošli u školu tek pre dve nedelje i trebalo bi da se na samom početku školske godine ponašam onako kako želim da se ponašam do njenog kraja.

„Džamal je doneo svog guštera u školu“, rekao je Kasim, veselo me pogledavši dok sam nakratko bočno bacila pogled ka njemu. „I izašao mu je iz ranca usred časa.“

„O bože.“ Nasmejala sam se. „Da li ga je uhvatio?“

„Da, ali trebalo mu je, ono, dvadeset minuta. Brz je. Mislim, gušter.“ Kasim je vrteo dugme na čisto beloj košulji svoje školske uniforme. „Neke devojčice su počele da vrište. Gospođa Haldstid se popela na stolicu, kao da je u pitanju zmija ili nešto slično.“

„I ja bih se verovatno prepala“, priznala sam.

„Ovaj je bio bezopasan. Nije bio poput gila monstruma ili meksičkog bradatog guštera“, rekao je Kasim. „To su dve otrovne vrste koje žive u Severnoj Americi.“

Primetila sam kako Dedža gleda bratovljev potiljak kao da je potomak TARDIS-a doktora Hua. Imajući u vidu Kasimovo stalno navođenje činjenica i fasciniranost... pa, svime što postoji... ponekad stvarno deluje kao i da jeste.

„S Džamalom nikad nije dosadno“, rekla sam uz kikut. „A ti, Dedža?“

„Ha?“, upitala je nezainteresovanim odsutnim glasom.

Kada sam ponovo pogledala u ogledalo, videla sam joj samo profil. Proučavala je auto-put kroz prozor. Saobraćaj je u šest po podne nalik na parking, flota putnika iz Atlante koji se pomeraju mic po mic i popunjavaju uske prostore kao u nekom automobilskom *tetrisu*.

„Pitala sam te kako ti je protekao dan“, pokušala sam ponovo.

„Bio je u redu“, rekla je Dedža, očiju prikovanih na saobraćaj izvan njenog prozora. „Da li je tata u restoranu?“

To bi bilo to što se razmene tiče.

„Uh, da.“ Pritisnula sam kočnicu kada me je isekao jedan *prijus*. „Tamo ćete moći da večerate, a kada završite, tata će vas odvesti kući.“

Ukradeni poljupci

„Zašto?“, upitao je Kasim.

„Šta zašto?“ Čekala sam da *prijus* odluči šta želi da uradi.

„Hoću da kažem, gde ćeš *ti* biti?“, insistirao je Kasim.

„Soledad slavi rođendan“, rekla sam mu dok sam pažljivo menjala traku. „Izvodimo je na večeru. Obavezno uradite domaći zadatak. Ne želim da vam se gradivo nagomila.“

„Zaboga, mama“, uzdahnula je Dedža. „Jedva da se završio raspust, a već si nam sela na kičmu.“

Skrenula sam oštar pogled sa Kasima na prednjem sedištu na Dedžu na zadnjem.

„Dej, pazi šta pričaš.“

Ona je promrmljala nešto sebi u bradu.

„Šta si rekla?“ Bacila sam pogled na nju preko ogledala dok sam skretala na izlaz s auto-puta. „Imaš nešto da kažeš?“

„Rekla sam.“ Njene prkosne oči pune ogorčenosti brzo su se srele s mojima.

„Nisam *čula*.“

„To nije moj problem.“

„Da, jeste. Ako si već dovoljno velika i nevaspitana da to kažeš, kaži to dovoljno glasno da čujem.“

„Mama, pobogu.“ Pritisnula je koren nosa. „Zašto si tako... grrr.“

Imam hiljadu različitih odgovora na to, ali bih samo pogoršala napetost među nama. Da sam ja tako razgovarala sa *svojom* mamom, ona bi skrenula u zaustavnu traku i opalila me po ustima. Bog zna da volim svoju majku, ali to ne želim da uradim. Udahnula sam duboko kako bih se smirila i pokušavala da se setim koliko sam samo sebi obećavala da ću biti drugačija prema svojoj deci, pronalazeći srednji put između nežnog roditeljstva... i moje mame.

Stala sam na semaforu, okrenula se kako bih pogledala iza sebe i suočila se sa Dedžinim čvrstim pogledom. Uvek deluje kao da ojačava zid između nas, da zida cigle pre nego što uspem da je dodirnem s druge strane. Nedostaje mi devojčica koja je volela da se tučemo jastucima, pečemo kolačiće od belog sleza na vatri u zadnjem dvorištu i mazi se s mamom u subotu ujutro. Da li je sve to samo deo odrastanja, ili se udajavamo? Ili i jedno i drugo?

„Tvoj tata i ja očekujemo da pružiš bolji primer svom bratu“, rekla sam joj.

„Pa, tata više nije baš mnogo prisutan.“ Okrenula je glavu, skrenula pogled s mene i ponovo počela da zuri kroz prozor. „Zar ne?“

Iako Džosaja ne živi s nama, nalazi se samo dve ulice dalje i viđaju ga svakog dana. Ipak, srce mi se steže od bola zbog osećaja krivice jer, iako bih želela da verujem da je odnos između Dedže i mene narušen samo zbog toga što je ona trinaestogodišnjakinja, ne mogu da lažem sebe. Problemi su počeli od razvoda. Te oči, koje su ranije uvek bile nasmejane, sada deluju suviše staro za ostatak njenog lica, i to ne samo zato što je njima iskusila prolazak još jedne godine već zato što su one tokom poslednjih nekoliko godina svedočile raspadu braka njenih roditelja.

„Zeleno je, mama“, rekao je Kasim.

Pre nego što je bilo ko stigao da zatrubi, ubrzala sam zajedno s kolima oko sebe, prolazeći pored plavo-belog znaka koji nas je obaveštavao da ulazimo u Skajlend, jedan od najživljih krajeva centra Atlante. Mišići ramena su mi se opustili kada smo iz napetog saobraćaja na auto-putu prešli u mirniji ritam i ređi saobraćaj uskih ulica Skajlenda. On ima šarm i intimnost neke manje zajednice, a blizu je eksplozivne energije i bezgraničnih mogućnosti prvoklasnog grada. Prošli smo glavnom ulicom koja je bila oivičena trotoarima od kaldrme, buticima i stolnjacima koji su se vijorili sa trotoara ispred kafića. Izašla sam iz kružnog toka koji je vodio oko fontane na središtu Trga Skaj, pa nastavila da vozim sve dok nisam ugledala naš restoran, *Griz*.

Centar Skajlenda, je savršena mešavina tradicije i napretka. Borci protiv gradskog zoniranja uspeali su da sačuvaju mnoge istorijske zgrade u kojima su sad poslovali razni biznisi. *Griz*, naš restoran američke južnjačke hrane, predstavlja dobar primer. Dvospratna zgrada u viktorijskom stilu sa verandom okolo ukrala mi je srce čim sam je ugledala. Kuća je bila zapuštena, ali smo imali kredit od banke, više ideja nego što smo ih mogli sprovesti u delo i gomilu domaćih recepata. Džosaja je imao diplomu poslovnog menadžera, ali ja sam došla na ideju o luksuznom „ruralnom“ restoranu koji je specijalizovan za novu interpretaciju starih južnjačkih jela. Trebalo nam je neko vreme da postignemo ono „luksuzan“. Dugo vremena smo bili tek „porodični“ restoran i sav posao

Ukradeni poljupci

smo obavljali iz malog komercijalnog prostora u južnom delu Atlante. Toliko toga se promenilo, izgubilo, dobilo.

Pored dva ljudska bića u kolima, *Griz* je nešto na šta sam najponosnija. I to je naša beba. Čak i kada se sve raspalo između Džosaje i mene, i dalje smo imali svoje tri bebe. Dedžu, Kasima i ovo mesto, *Griz*. Kada smo shvatili da nas vezuje samo to troje, znali smo da bi bilo bolje da raskinemo brak nego da nastavimo dalje takvi kakvi smo postali.

Pa, ja sam znala.

Kada smo stigli u *Griz*, ušla sam na rezervisano parking-mesto tik do ulaza i ugasila motor. Kasim je otvorio vrata, izašao i popeo se stepenicama do ulaza u *Griz* ne izgovarajući ni reč. I Dedža je izašla i zatvorila vrata. Puna energije, ali trapava, mršavih ruku i s nogama kao u žirafe u svojoj kariranoj suknji školske uniforme, kao i dubokim roze starkama, zastala je kako bi pre ulaska u restoran nešto otkucala, ponovo zalepljena za telefon.

Više nemam strpljenja da je podsećam da sad nije vreme za ekran. Neka nekoliko narednih sati Džosaja brine o tome. Izvadila sam kesu s odećom iz prtljažnika, popela se uz stepenice i otvorila teška ulazna vrata na kojima se nalazio naš logo. Čim sam prešla prag, preplavio me je osećaj postignuća, gust i stvaran koliko i miris pržene piletine i povrća koji se širio ukusno ukrašenom salom za obedovanje. Večeras je restoran dupke pun, mada je u poslednje vreme tako svake večeri. Koliko se sve promenilo za samo godinu dana.

Na drugoj strani sale ugledala sam Dedžu i Kasima kako stoje pored nekog čoveka koji mi je bio nepoznat. Sredovečan je i prosečne visine, a stoji pored jedne sitne žene koja nosi uniformu kuvara i uske pantalone. Reputacija i kulinarska ekspertiza Vašti Berns nam je pomogla da se vratimo sa ivice propasti. Njena tamnosmeđa koža je u predivnom kontrastu s njenom kratko podšišanom prirodno crvenkastosmeđom kosom. To što ima manje kose samo dodatno ističe visoke jagodice. Raširila je svoje pune usne i visokom muškarcu koji je stajao pored nje uputila osmeh otkrivajući svoje prave, bele zube.

Džosaja.

Moj bivši muž je jedan od *onih* tipova. Čovek koji vam privlači pažnju svojim širokim ramenima i odlučnim korakom, dugim nogama gutajući korake kao da mora stići negde, ali bez žurbe. Kada smo se upoznali,

bila sam hostesa u jednom restoranu. Džosaja je, dok je s grupom prijatelja čekao da im se oslobodi sto, zaveo moje uši pre nego što sam ga i ugledala, i to punim smehom koji je razvezivao poput svilene trake i mamio sve da okrenu glavu ka njemu. Ja sam okrenula *svoju*. Mada poslednjih godina nije imao mnogo razloga za smeh. Niko od nas prokletu nije imao razloga, ali sad se smeje i to s našom novom lepom kuvaricom.

Kroz vrata je prošla grupa žena koje se smeju, naparfemisana klinka na visokim potpeticama i u uskim haljinama, napravivši gužvu pored pulta hostese. U *Grizu* ćete se osećati kao kod svoje kuće bez obzira na to da li ste u farmerkama ili u svečanoj odeći. Ili u odeći prikladnoj za noćni klub, što je bio njihov slučaj. Osmehnuvši im se dok ih je hostesa pozdravljala, odšetala sam do Džosaje i dece. Kada sam im prišla baš blizu, Džosaja je podigao pogled i osmeh mu je prošao uobičajenu rutinu: zaledio se nakon što me je ugledao i potom se istopio u neutralnu pravu liniju usana. To me donekle peče, to što je lakoća s kojom smo se ophodili jedno prema drugom nestala. To je nešto što nije preživelo najbolniji period našeg života. Ta lakoća ide uz ljubav, strast i partnerstvo. Bar smo još partneri, makar samo u poslu i odgajanju dece.

„Hej“, promrmljao je Džosaja svojim tihim dubokim poznatim glasom nakon što sam prišla njihovoj maloj grupi. „Nisam znao da si tu. Mislio sam da si ih samo dovezla.“

„Oh, ne.“ Potapšala sam kesu s odećom i uputila ljubazan osmeh Vašti i strancu. „Treba samo da se presvučem pre nego što krenem.“

„Dozvoli da te upoznam“, rekao je. „Jasmen, ovo je Vilijam Granders, kritičar restorana koji piše za novine *Atlanta žurnal konstitujušn*. Vilijame, ovo je Jasmen Vejd, moja poslovna partnerka.“

Kritičar restorana. Znači, zato je smešten za naš najbolji sto.

„Drago mi je što smo se upoznali, gospodine Granderse“, rekla sam, pružajući mu ruku. Rukovao se sa mnom uz osmeh pre nego što je otpio gutljaj svog *bordoa*.

„Lepo je ponovo te videti, Jasmen“, rekla je Vašti dobro moduliranim i prijatnim glasom.

„Takođe.“

Mada je Vašti ovde bila već oko godinu dana, ne poznajemo se baš najbolje. Još sam bila na pauzi kada ju je Džosaja zaposlio nakon niza

Ukradeni poljupci

propalih zamena koje smo imali posle smrti tetke Berd. Vašti je imala kulinarsku diplomu i ono *nešto-nešto* s čim je Berd uvek govorila da se talentovani kuvari rađaju. Bila je naš spasilac, ali zbog nečeg što ne mogu tačno da odredim nismo postale prijateljice. Mušterije i osoblje je vole. Moja deca je vole. Džosaja... odmara jednu svoju veliku šaku na njenom ramenu. Taj dodir je bezazlen. Platonski, ali nešto me u vezi s njim... nervira.

„Hej, deco, hajde odaberite sto kako biste jeli i počeli da radite domaće zadatke“, rekla sam, osmehujući se gospodinu Grandersu. „Nadam se da ste uživali u svom obroku.“

„Kako i ne bih!“ Uputio je Vašti pogled pun divljenja. „Ovde imate pravi dragulj. Nisam jeo ovakvu piletinu i knedle još od... pa, nikada.“

„Imamo mnogo sreće“, složila sam se uz osmeh.

„Imate separe u dnu sale, blizu kuhinje“, rekao je Džosaja, brzo ljubeći Dedžu u kosu. „Doći ću uskoro do vas. Odlučite šta ćete.“

„Rebarca“, spremno je rekao Kasim, oblizujući se.

„Čoveče, pretvorićeš se u rebarce.“ Vašti se nasmejala. „Svaki put ih jedeš. Kada ćeš probati moje pohovane šnicle?“

„Sledeći put?“ Kasim je slegnuo ramenima, nevino se osmehujući. Ako je Dedža moja minijatura verzija, Kasim je Džosajina.

„Deco, hajdemo kako bi gospodin Granders mogao da završi obrok“, rekla sam, ponovo pogledavši u kritičara. „Drago mi je što smo se upoznali.“

Kada smo stigli do separea koji je Džosaja rezervisao, zgrabila sam dva jelovnika sa stola i dodala ih deci.

„Izaberite šta želite“, rekla sam. „Tata će doći da uzme vaše narudžbine.“

„Umirem od gladi.“ Kasim je otvorio jelovnik i širom otvorenih očiju pregledao opcije.

„Jedite. Idite kući. Uradite domaće zadatke“, podsetila sam ih, prebacujući pogled s jednog na drugog. „Tim redosledom. Jeste li razumeli?“

„Razumeli smo“, rekla je Dedža dok je jelovnikom zaklanjala lice.

„U redu.“ Prebacila sam kesu s odelom preko ramena. „Moram da se presvučem.“

Probila sam se između stolova i osmehnula se redovnim mušterijama, ali nisam zastala. Telefon je počeo da mi vibrira u tašni i znala sam da

je to moja prijateljica Hendriks koja se pita gde sam. Posegnula sam za mobilnim telefonom kako bih je uverila da dolazim, ali sam zastala na pola koraka i paralisala se u praznom hodniku. Za sve druge to je samo parče drvenog poda, tamne, široke i ispolirane daske, ali ja ga pamtim sa starom mrljom koja se širila ispod mojih *najki* patika. I mada je od tada pod dobro oriban, u šarama drveta još vidim urezanu ličnu tugu. Mesecima nisam bila u stanju da tuda prođem a da ne ostanem bez daha i da mi se ne zavrti u glavi. Bol mi je usađen u ove zidove. Moji duhovi i tuga okupljeni su oko ovih stolova. Osetila sam kako mi se stomak vezuje u nervozan čvor, a panika me tako čvrsto obuzima da sam jedva mogla da dišem, pa sam uradila ono čemu me je naučila terapeutkinja.

Duboki udah, spori izdah.

Duboki udah, spori izdah.

U početku sam uspevala da udahnem tek malo vazduha i vrtelo mi se u glavi, ali svaki sledeći udah bio je dublji, duži i širio je životvornu smirenost ka mojim utrnulim udovima. Nakon što sam taj ciklus ponovila nekoliko puta, rad srca mi se usporio i popustila je stega u mom grlu. Isterala sam mnoge lične duhove. Ne sve, ali dovoljno njih da bar mogu da uđem u *Griz* a da ne pobegnem odmah iz njega. Spremna sam da ponovo ovladam prostorom koji su gubitak i nesreća pokušali da mi oduzmu.

Kada sam otvorila oči, to je bio samo pod, ispoliran do visokog sjaja. Postojalo je vreme u kome sam padala preko te litice, bez daha i u panici, i dozvoljavala demonima da me isteraju s tog mesta koje tako mnogo volim. Ugao usta mi se iskrivio u blagi osmeh i napravila sam prvi korak, pa još jedan.

Dakle, tako izgleda kada se oporavljaš.

Dok sam išla ka kancelariji, prošla sam pored bučne kuhinje. Lupanje šerpi, primamljivi mirisi, razuzdani smeh i podignuti glasovi širili su se iz prostora koji je oduvek bio Berdino carstvo. Brzo sam mahнула ekipi dok sam išla ka kancelariji.

Na zlatnoj pločici koja se nalazila na vratima kancelarije pisalo je „privatni prostor“. Ušla sam i zatvorila vrata za sobom. Džosaja je uredan i disciplinovan muškarac, a to se videlo i po kancelariji. Dok smo delili taj prostor, nikad nije bila ovako uredna. Moj deo spavaće sobe uvek je izgledao poput prirodne katastrofe, dok je njegova strana izgledala kao...

Ukradeni poljupci

pa, kao *ovo*. Mada se vraćam u štos ovde u restoranu, nisam koristila kancelariju. I to se vidi.

Radni sto je prazan, izuzev što je na njemu nekoliko papira koji su uredno složeni na gomilu, pri čemu nijednom ne viri ivica. Ja nisam od onih ljudi koji svako jutro nameštaju krevet. Mislim, niko ceo dan ne ulazi u moju sobu, i uveče se samo vratim u krevet. Volim da me čeka isto onako kako je izgledao i kad sam se izvukla iz njega. Džosaja? Čvrsto zategnuti čaršafi poput konzerve sardina, s uglovima oštrim poput džepnog noža. On je jedan od onih ljudi koji znaju kako da čaršaf s lastišem slože u mali četvorougao.

Čudak.

Ušla sam u pridruženo kupatilo, zatvorila vrata i skljkala se na spuštenu dasku WC šolje.

I sedela sam.

Život se sudara s nama. Odgovornosti, deca, prilike – sve to brzo naleće na nas silom projektila. S obzirom na sve što leti ka meni, naučila sam da zastanem i proverim da li sam pretrpela udarce i zadobila modrice. Ranije sam bila šetajući ranjenik i to je imalo katastrofalne posledice. Sada uvek zastanem makar prokleti minut kako bih se uverila da sam dobro. Ponekad moram da sednem na WC šolju, borim se za vazduh, preživljavajući sekundu po sekundu. Nekoliko trenutaka se izolujem tankim zidovima i zatvorenim vratima.

Nakon nekoliko sekundi tišine, ustala sam kako bih sa sebe svukla taj dan, zajedno s farmerkama i majicom. Pogledala sam u pregradu ispod lavaboa, moleći se da pronađem dezodorans za hitne situacije koje sam tu nekad imala običaj da čuvam.

„Da!“

Nanela sam ga, usput blago njišući kukovima. Lice mi je bez šminke, tako da izvlačim opremu koju nazivam „glamurozna za nekoliko minuta“ i nanosim samo malo podloge, rumenila i maskare. Jutros sam oprala kosu i balzam koji se ne ispira još je moju prirodnu kosu zadržavao u loknama koje se nisu pretvorile u potpuno kovrdžavi afro oreol.

Možda se provlačim kada je reč o kosi i šminki, ali mi je bar haljina otmena i donekle seksi. Ružičasto cveće hibiskusa na smaragdnozelenoj suknji, uz uzak gornji deo koji mi sjajno oblikuje grudi poput ljubavnika.

Mada *tako nešto* nisam imala od razvoda. Podigla sam ruke i suzila oči gledajući u ogledalo.

„Da li se vidi da se nisam obrijala?“, upitala sam ženu koja me je posmatrala. Oči su joj se sijale. Lokne su joj poskakivale. Privlačan mat karmin ružičaste boje. Obrve su joj donekle otmene. I joga je prijala njenom telu. Nikad više neću imati figuru koju sam imala pre nego što sam rodila decu, i to mi ne smeta. Zdravlje ne merim brojem na vagi niti brojem farmerki. Dobro se osećam u sopstvenom telu jer me ono nosi kroz ovaj život. Želim da živim koliko god je to moguće, da bih videla svoju decu kako odrastaju, tako da vodim računa o njemu. Ne sećam se kada sam se poslednji put ovako osećala. Osećam se kao...

„Kao ja.“ Osmehnula sam se ženi u ogledalu. „Osećam se kao ja.“

Tašna je počela da mi vibrira.

„Dođavola.“ Zgrabila sam telefon i, naravno... „Ćao, Hendriks.“

„Gde si?“ Hrapavi glas moje prijateljice bio je napet, ali on je uvek takav. Njen vrlo odgovoran posao i užurban život obično su uticali na to da zvuči kao da je spremna da skoči na svakog s kim razgovara.

„Upravo napuštam *Griz*. Ukoliko ikad uspem da zakopčam ovu haljinu.“ Pritisla sam telefon uvetom na rame i pokušavala da dohvatim leđa. „Da li si već u *Skaj hajju*?“

„Da. Upravo ulazim.“

„To je odmah uz ulicu. Dolazim za manje od deset minuta.“

„U redu. Ćao.“

Ponovo sam se usredsredila na rajsferslus koji je tvrdoglavo ostajao na sredini mojih leđa.

Jebeš to.

Zamoliću hostesu da ga zakopča. Zgrabila sam svoje stvari i izašla iz kupatila baš kada su se vrata kancelarije otvorila i Džosaja ušao unutra. Odmerio me je pogledom, počevši od uvijene kose pa naniže sve do golih nožnih prstiju.

„Izvini, nisam znao da si ovde.“ Prišao je radnom stolu, otvorio jednu fioku i izvukao malu gomilu posetnica. „Granders je želeo posetnicu.“

„Zar ih ljudi još koriste?“

Slegnuo je moćnim ramenima koja su bila sputana dobro skrojenim odelom.